

Jonge moeders - Oermoeders

Tekst: Monique Hordijk
Foto: mery.nl
Bron: http://www.peuteren.nl/zwanger/jonge_moeders_oermoeders.php
Website: Peuteren.nl

'Oermoeders?'

'Ja, oermoeders. Vrouwen met een enorme drang naar kinderen die bewust op jonge leeftijd kiezen voor het moederschap. Vrouwen die hun hart laten spreken en toegeven aan een oerdrift. Voor wie kinderen krijgen voorop staat, bij wie het kind boven alles gaat.'

'Bestaan die dan?'

'Ja, ze bestaan, alleen hoor je zo weinig van ze.'

Jonge vrouwen van 20 - 25 jaar die bewust kiezen voor het moederschap vallen tussen wal en schip. Er is van alles te doen over en voor tienermoeders en ook de 'oudere moeders' staan weer volop in het nieuws, maar deze groep jonge bewuste moeders staat alleen. Vaak letterlijk alleen, zoals Peuteren.nl al snel na een paar interviews begreep - reden genoeg dus voor verder onderzoek.

Bewust moeder

Je bent 21 jaar en je hebt altijd het beeld gehad van jou als 'jonge moeder'. Je hebt inmiddels je opleiding af en een poos gewerkt, je hebt een fijne partner gevonden met wie je je zaakjes op orde hebt en nu wil je een kind.

Vreemd? Nee, in het geheel niet vreemd en biologisch gezien zelfs heel juist.

Maar terwijl jij het van de daken kunt schreeuwen van blijdschap, wordt er vanuit je omgeving met terughoudendheid gereageerd: je bent nog zo jong, je vergooit je toekomst, je verliest je vrijheid, ben je wel blij?

Peuteren.nl sprak met verschillende vrouwen over hun ervaring met het moederschap op jonge leeftijd en allemaal hadden ze dezelfde ervaringen: veel vooroordelen, weinig aansluiting met andere - meest oudere - moeders en een verandering in de bestaande vriendschappen. Er was zelfs één moeder die helemaal flauw werd van alle vooroordelen omtrent haar zwangerschap en uiteindelijk veinsde dat haar zwangerschap ongepland was. 'Ik vond het makkelijker om net te doen alsof het een ongelukje was, dan er rond voor uit te moeten komen dat ik bewust zwanger was. Ik was de eeuwige discussie zat en wilde gewoon van mijn zwangerschap genieten.'

Jammer, want daarmee werd haar vreugde gemaskeerd.

Uitzondering

Waar komen deze vooroordelen vandaan en wat zou dan wél de juiste leeftijd zijn om kinderen te krijgen?

In eerste instantie wilde Peuteren.nl in een interactieve reportage aandacht besteden aan de problematiek rondom tienermoeders. Uit recente gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek bleek echter dat het aantal tienermoeders in Nederland (in absolute getallen) geleidelijk afneemt - een positieve ontwikkeling.

Op dezelfde dag dat deze cijfers bekend werden las ik een persbericht van het CBS dat lijnrecht op het bericht van de tienermoeders stond: de gemiddelde leeftijd waarop vrouwen in Nederland hun eerste kind verwachten, was opnieuw gestegen. Lag het gemiddelde in 1995 nog op 28,6 jaar, tien jaar later was de gemiddelde leeftijd van deze moeders 29,4 jaar (2005) en de laatste cijfers tonen aan dat de gemiddelde leeftijd op dit moment bij 29,7 jaar ligt.

Wie tegen de stroom zwemt, en wie buiten de grafiek valt, vormt een uitzondering - moeders van begin twintig vormen in onze maatschappij die uitzondering. 'Het is moeilijk om elkaar te vinden, omdat we met zo weinig zijn,' zegt Diana, 25 jaar en 33 weken zwanger van haar eerste kind. 'Ik ben de eerste in onze vriendenkring die zwanger is en mijn collega's die zwanger zijn of zijn geweest, zijn overwegend ouder en hebben een heel ander leefpatroon. Ik mis aansluiting bij mijn vriendinnen - zij zijn met heel andere zaken bezig - maar ik mis ook het contact met zwangere leeftijdsgenootjes.'

[Praktische biologische gegevens](#)

Emancipatie

Mede dankzij de vrouwenemancipatie is er een verschuiving ontstaan in de gemiddelde leeftijd waarop vrouwen hun eerste kind krijgen. Met de campagne 'een slimme meid is op haar toekomst voorbereid' bracht de overheid in de jaren tachtig een bewustwordingsproces op gang over gelijke kansen in opleiding en werk voor jongens en meisjes. Dit was op zich een positieve ontwikkeling: jonge vrouwen groeiden op met het beeld van eerst een studie voltooien, daarna een leuke baan, en dan komen later die kinderen wel, maar hoeveel later? Wat is het juiste moment?

'Het goede moment', zo heet letterlijk het artikel dat op 4 augustus 2006 verscheen in Medisch Contact - het weekblad van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst. 'Een negatief effect van de emancipatie is dat vrouwen hun eerste zwangerschap steeds vaker uitstellen. Dit kan leiden tot gestoorde vruchtbaarheid, ongewenst kinderloosheid, risicovolle zwangerschappen en een verhoogd risico op borstkanker,' zo stelt mw. Dr. C. Hilders, gynaecoloog verbonden aan de Reinier de Graaf Groep in Delft. In dit artikel legt zij niet alleen haarfijn uit welke risico's er bestaan aan het late moederschap, zij stip tevens het belang aan van een gezonde maatschappij, het belang van 'gezonde, goedopgeleide en voldoende omvangrijke toekomstige generaties'.

Inmiddels wordt door gynaecologen met de slogan 'Een slimme meid krijgt haar kind op tijd' geprobeerd een ander denkbeeld te creëren.

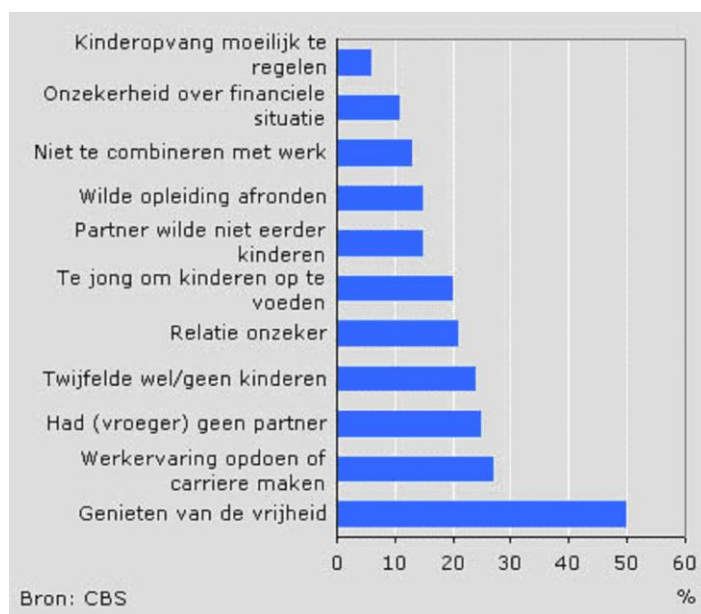
Boodschap

Die 'slimme meid van toen' krijgt nu dus ineens een heel andere boodschap: krijg je eerste kind op tijd! Een kleine groep jonge vrouwen lijkt gehoor te geven aan deze oproep, maar de vraag is of zij dit deden vanwege rationele overwegingen met betrekking tot risicofactoren en de demografische gevolgen, of dat zij geleid werden door een oersterk verlangen naar kinderen.

'Die drang naar kinderen kan ineens overweldigend zijn, je plonst er dan als het ware gewoon in zonder er diep over na te denken,' zegt verloskundige Jacqueline, die zelf met 25 jaar bewust haar eerste kindje kreeg.

En wie bepaalt trouwens wat 'op tijd' is. Zoals we zagen is moeder worden ergens begin twintig biologisch gezien juist, maar niet alle vrouwen zijn dan al rijp voor het moederschap.

Zij zijn vaak nog bezig met hun opleiding en/of carrière, hebben soms nog geen vaste relatie, genieten van hun vrijheid of hebben onvoldoende (financiële) middelen. Onderstaande tabel geeft hiervan een goed beeld:

Voordelen

Ondanks al deze argumenten heeft zwanger worden op jonge leeftijd ook voordelen.

'Moeder worden als je begin twintig bent zou geen uitdaging, maar een vanzelfsprekendheid moeten zijn en de verdediging die je continu moet voeren als jonge moeder zou uitzondering moeten zijn in plaats van regel,' zei de 20-jarige Esther, moeder van een dochter van 2 en zwanger van haar tweede kindje. Door omstandigheden is zij na haar HAVO-diploma geen HBO opleiding gestart maar ze is dit zeker nog van plan.

'Wanneer de kinderen schoolleeftijd bereiken pik ik de draad weer op en kan ik in deeltijd ongestoord een opleiding volgen. Neem nou al die kinderziektes, de eerste drie jaar rol je van de ene aandoening in de andere. Ik hoor vaak van werkende moeders dat ze helemaal gestresst raken wanneer ze een keuze moeten maken, bijvoorbeeld tussen moedwillig hun kind met verhoging naar het dagverblijf brengen en een belangrijke vergadering die gepland staat. Dit soort stress is mij volledig onbekend, als mijn kleintje ziek is mag ze lekker de hele dag bij mij op de bank hangen! Ik wacht gewoon rustig mijn tijd af, volg wat later als gepland die opleiding, dan nog kan ik voor mijn dertigste carrière maken.' Ze wuift hiermee op eenvoudige wijze een belangrijk argument voor uitstel van de zwangerschap weg en vervolgt: 'Ik heb ervoor gekozen om moeder te worden in mijn beste tijd, en dat is nu!' Ondanks deze overtuiging heeft Esther vaak het gevoel dat ze zich moet bewijzen als jonge moeder en mede daarom heeft zij een leuk forum gestart: bewustjongmama.forumup.nl - een kijkje waard.

[Nog meer voordelen](#)

De echte jonge moeders

Elke vrouw die pril moeder is heet in de volksmond 'jonge moeder', maar alleen rond de twintig jaar spreek je écht over jonge moeders. Peuteren.nl sprak met verschillende van hen en hoorde een paar opmerkelijke verhalen.

'Ik heb tijdens mijn zwangerschap mijn diploma gehaald en werk nu parttime in de zorg,' vertelt Jacquélien, trotse moeder van Milan. Zij werd bewust zwanger toen ze negentien jaar was en beviel afgelopen juni van haar eerste kind. 'Met 39 weken hield ik nog een presentatie van mijn werkstuk - Milan was aanwezig bij de diploma-uitreiking!'

Dit is een prima voorbeeld van een slimme meid die op haar toekomst én op haar eerste kind is voorbereid. Ze wordt enorm gesteund door haar partner en omgeving en niemand keek er van op toen ze zwanger bleek: 'Ik heb altijd al moeder willen worden en het kwam voor niemand als een verrassing. Een enkele keer kreeg ik de vraag of het een ongelukje was maar daar zat ik niet mee. Zwanger worden en Milan krijgen is mijn beste beslissing ooit.'

Ook Marije, inmiddels 25 jaar oud en moeder van Pelle (3,5) en Ninthe (1), heeft eerst een opleiding gevolgd. Qua werk kon zij haar draai niet helemaal vinden en ook privé maakte zij een moeilijke periode door. Dat was het moment waarop haar diepliggende kinderwens, die nooit zo ter sprake was gekomen, ineens naar boven kwam. 'Toen ik nog thuis woonde was mijn moeder oppasmoeder. Zodoende heb ik altijd veel met kleine kinderen te maken gehad en wist ik een beetje wat ik kon verwachten van het moederschap - dit heeft zeker mijn kinderwens aangewakkerd. Mijn partner stond helemaal achter me en in vrij korte tijd was ik zwanger. Een onverwachte miskraam met 13 weken maakte het verlangen naar het ouderschap ineens nog veel groter.'

Marije's omgeving reageerde verrast op haar zwangerschap en vroeg zich af hoe ze 'het' gingen doen, alsof zij het anders zou doen dan een moeder van 35! Ook kreeg ze de vraag of ze er wel blij mee was, of het een ongelukje was en zelfs plompverloren: hou je het?

'En dat terwijl wij helemaal blij en gelukkig waren toen ik opnieuw zwanger bleek van Pelle - blij met de enorme positieve draai aan ons leven!'

Marije woont in een wat kleinere gemeente en mist aansluiting met leeftijdgenoten die ook moeder zijn. 'Ik was de eerste in onze vriendenkring die een kindje kreeg, en ik ben bijvoorbeeld de jongste moeder in de wijk en op de peuterspeelzaal. Ik mis echt een achterban, ik heb geen oppas achter de hand en doe alles alleen. De meeste moeders die ik ontmoet zijn inderdaad 30+ en hebben een heel andere belevingswereld. Voor hen is het kinderen krijgen een aanvulling op hun vaak 'werkende' bestaan terwijl voor mij het moederschap mijn leven is geworden - mijn kinderen gaan voor alles.' Doordat haar vriendinnen meestal nog met opleiding, werk en relaties bezig zijn is ook het contact met hen veranderd. 'Ik mis voeling met hun leventje en andersom zij met dat van mij.' Marije betreurt dit enigszins maar zou haar leven als thuisblijfmoeder van inmiddels twee kinderen niet willen opgeven. 'Misschien vragen ze zich af wat iemand van 25 fulltime thuis doet, maar voor mijn gevoel heb ik juist een hele drukke baan. Ik heb het gewoon allemaal een beetje anders gedaan en dit blijkt heel goed bij mij te passen,' eindigt ze vol overtuiging.

'Ik ben net jarig geweest en 25 jaar geworden,' zegt Marielle, kraamverzorgende en veertig weken zwanger van haar eerste kind. 'Ik had al heel jong, als tiener, een kinderwens dus niemand keek er van op toen ik daadwerkelijk zwanger was. Het is denk ik ook van invloed geweest op mijn keuze voor het beroep kraamverzorgde.'

Marielle heeft al jaren een relatie met de vader van haar kindje en een tijdje geleden zijn ze getrouwd. 'Omdat we alles op de rit hadden - opleiding, werk, huis, huwelijk - was een kindje voor ons de logische volgende stap.' Marielle geeft aan dat ze mede voor de financiële zekerheden blijft werken. 'Twintig jaar geleden kon je samen nog een grote klap maken en een tweede hypotheek wegwerken, maar voor mijn generatie is dat in deze dure tijd niet haalbaar. Doorwerken en dan op latere leeftijd kinderen krijgen is dus geen optie: willen we het een beetje leuk houden dan moet ik nu mee verdienen en straks nog steeds!'

Tot slot

Oerdrift, kinderwens, wel zwanger niet zwanger, wanneer, hoe, van wie, de voordelen, de nadelen, de risico's. Allemaal moeilijke vragen en kwesties die iedere vrouw een keer op haar pad krijgt. Het juiste moment? Een kind op tijd? Overheid en medici kunnen ons voorlichten maar wij als vrouw maken toch zelf de keus. Niemand kan of mag zich daarmee bemoeien - zeker de omgeving van de aanstaande moeder niet.

Ondanks allerlei factoren die meespelen - fysieke, biologische, praktische, financiële en emotionele - één ding mag duidelijk zijn: het kind moet centraal staan, of je nu achttien bent of veertig.

Peuteren.nl wil graag alle vrouwen bedanken die hebben gereageerd op de oproep voor deze reportage, en in het bijzonder diegenen die middels een interview zo openhartig hun verhaal hebben gedaan.

Interessante links

www.fiom.nl
www.tiernermoeders.nl

Boekentips

[Puur](#)
[Mama's zijn mooi](#)
[Dagboek van een tiernermoeder](#)

Extra informatie

[Net een tiener... en zwanger!](#)

Bronvermelding

'Minder allochtone tiernermoeders', door Arie de Graaf en Suzanne Loozen, in Webmagazine Centraal Bureau voor de Statistiek, 21 augustus 2006

'Aantal oudere moeders neemt toe', door Arie de Graaf en Suzanne Loozen in Webmagazine Centraal Bureau voor de Statistiek, 4 september 2006

'Het goede moment: vrouwen wachten te lang met kinderen krijgen', door mw. Dr. C. Hilders, in Medisch Contact (jaargang 61 nummer 31/32), 4 augustus 2006

'Vruchtbaarheid & zwanger worden,' door verloskundige Zita West, Uitgeverij Pearson Education Benelux, 2005 (hoofdstuk 1, paragraaf 3, pagina 16)

'Bevolking van Nederland anno 1997', NIDI, Netherlands Interdisciplinary Demographic Institute, 9 september 1997

'Angepasstes Management bei unerfülltem Kinderwunsch', door C. Gnoth, F. Herrmann en G. Freund, in 'Geburtsch Frauenheilk', 2003, 2003-63, pagina 124-129

Yunio Kraamzorg - Gonny Stoel, zorgcoördinator

Universitair Verloskundig Centrum Utrecht - Jacqueline Monteiro, verloskundige

www.fiom.nl
www.nidi.knaw.nl
www.tiernermoeders.nl

